

Π Ρ Ω Τ Ο Μ Ε Ρ Ο Σ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΤΟΝ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΟ ΚΟΣΜΟ

A-1 Πλαίσιο Βασικής Αναπτυξιακής Πολιτικής και Νέοι Προσανατολισμοί

A-1.1 Γενικά

Σήμερα η ανθρωπότητα αντιμετωπίζει σειρά σημαντικότεων προβλημάτων – προκλήσεων, στο πλαίσιο μιας παγκοσμιοποιημένης πραγματικότητας, στην οποία τα δεδομένα αλλάζουν με πρωτοφανείς ρυθμούς. Καθώς ο κόσμος γίνεται ολοένα και πιο αλληλεξαρτώμενος, τα προβλήματα διεθνοποιούνται. Η φτώχεια, οι ασθένειες, ο υποσιτισμός, ο αναλφαριθμισμός, η έλλειψη πρόσβασης σε πόσιμο νερό, η καταστροφή του περιβάλλοντος, η παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, οι περιφερειακές συγκρούσεις, το έλλειμμα δημοκρατίας, αποτελούν προβλήματα που επιδεινώνουν την αστάθεια του παγκοσμίου συστήματος, καθώς γεννιούνται στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες, επηρεάζουν όμως σημαντικά τις ανεπτυγμένες.

Η καταπολέμηση όλων αυτών των προβλημάτων – προκλήσεων, αποτελεί μέγιστο ηθικό, πολιτικό και κοινωνικό ζήτημα της δημοκρατίας και μείζονα προτεραιότητα για τη διεθνή κοινότητα, καθώς ως φαινόμενα τα προβλήματα, δεν προσβάλουν μόνο τον πολιτισμό, αλλά θέτουν διαρκώς σε κίνδυνο τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια, την ανάπτυξη και την ευημερία.

Κατ' αυτή την έννοια, οι προσπάθειες που καταβάλλονται από το έτος 2000 από τη διεθνή κοινότητα των δωρητών και των αναπτυσσόμενων χωρών εταίρων για την υλοποίηση των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας (Millennium Development Goals [MDGs]), αποτελούν πλαίσιο πολιτικής για την επίτευξη οικονομικής σταθερότητας και ευημερίας, προς όφελος όλων των λαών του πλανήτη. Οι Στόχοι αυτοί προβλέπουν:

- την εξάλειψη της ακραίας εισοδηματικής φτώχειας και της πείνας,
- τη γενίκευση της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σε όλες τις χώρες,
- την προώθηση της ισότητας των φύλων και την παροχή ευκαιριών στις γυναίκες,
- τη μείωση της βρεφικής και παιδικής θνησιμότητας,
- τη βελτίωση της υγείας των εγκύων,
- την καταπολέμηση του ιού του HIV/AIDS και άλλων ασθενειών,
- τη διασφάλιση της αειφορίας του περιβάλλοντος,
- την ανάπτυξη παγκόσμιας συνεργασίας για τη βιώσιμη ανάπτυξη

Λεπτομερή στοιχεία περί των «Στόχων της Χιλιετίας» εμφανίζονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ [I].

Το Ελληνικό πλαίσιο πολιτικής αναπτυξιακής συνεργασίας, υποστηρίζει την ανάληψη συντονισμένων ενεργειών στην κατεύθυνση της επίτευξης των MDGs. Οι κύριοι προσανατολισμοί της Ελληνικής πολιτικής αναπτυξιακής συνεργασίας συμπίπτουν με τους υπόψη στόχους. Κατ' αυτήν την έννοια γίνεται αποδεκτό ότι τελικός στόχος της αναπτυξιακής συνεργασίας είναι η μείωση της φτώχειας, ιδιαίτερα στις μη προνομιούχες από τις αναπτυσσόμενες χώρες, η σταθερή και βιώσιμη οικονομική και κοινωνική τους ανάπτυξη, η αρμονική και προοδευτική τους ενσωμάτωση στη διεθνή οικονομία και η διατήρηση της ειρήνης και της σταθερότητας, μέσω της ενίσχυσης των δημοκρατικών θεσμών και του κράτους δικαίου, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών. Επίσης, η κοινωνική πρόοδος, η ανάπτυξη και η οικονομική ευημερία όλων των λαών, καθώς και η διατήρηση και η αειφορία του περιβάλλοντος.

Ειδικότερα, ασκώντας πολιτική αναπτυξιακής συνεργασίας εδώ και μερικά χρόνια, η Ελλάς επιδιώκει να συνδυάσει τρεις παραμέτρους. Να εξασφαλίσει δηλαδή ότι οι στόχοι της Χώρας:

- είναι συμβατοί με τη «Διακήρυξη της Χιλιετίας» (UN Millennium Declaration), κείμενο που αποτελεί μορφή οδικού χάρτη για τον 21ο αιώνα και μεταξύ άλλων περιλαμβάνει τους οκτώ «Αναπτυξιακούς Στόχους της Χιλιετίας» (MDGs), όπως αυτοί έχουν προσδιοριστεί από τα Ηνωμένα Έθνη (Η.Ε),
- είναι σύμφωνοι με τις Ευρωπαϊκές αναπτυξιακές προτεραιότητες και
- είναι συμβατοί με τις Εθνικές αναπτυξιακές προτεραιότητες.

Η πολιτική της Ελλάδος σχηματικά αποτυπώνεται σε τρεις τεμνόμενους κύκλους. Ο ένας εμπεριέχει τους στόχους της Χιλιετίας, όπως αυτοί προσδιορίστηκαν από τα Η.Ε. Ο δεύτερος εμπεριέχει τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε), όπως αυτές προσδιορίζονται από το Συμβούλιο Υπουργών Αναπτυξιακής Συνεργασίας και ο τρίτος εμπεριέχει τις προτεραιότητες της Ελληνικής Εξωτερικής Πολιτικής. Ο κοινός χώρος προσδιορίζει το πεδίο δράσης της Ελλάδος.

Η στρατηγική αναπτυξιακής συνεργασίας της Ελλάδος έχει ορίζοντα πενταετίας και είναι κατά το δυνατόν επικεντρωμένη τόσο γεωγραφικά όσο και θεματικά. Ενώ κατά την προηγούμενη περίοδο γεωγραφικά είχε ως κύριο και σχεδόν αποκλειστικό στόχο, τα Βαλκάνια, κυρίως μέσω της υλοποίησης του Ελληνικού Σχεδίου για την Οικονομική Ανασυγκρότηση των Βαλκανίων (ΕΣΟΑΒ), κατά την τελευταία διετία, χωρίς να εγκαταλείπεται η συγκεκριμένη περιοχή, όσο προχωρά η ευρωπαϊκή προοπτική των χωρών της περιοχής, τόσο διαμορφώνονται νέες προοπτικές αναπτυξιακής συνεργασίας προς, τη Μαύρη Θάλασσα, τη Μέση Ανατολή, την Υποσαχαρική Αφρική και την Ασία.

Επίσης, τα τελευταία χρόνια προστέθηκαν και νέοι θεματικοί τομείς όπως, της οικονομικής ανάπτυξης, της εξασφάλισης πόσιμου νερού, της αειφορίας του περιβάλλοντος, της οικοδόμησης θεσμών, της καταπολέμησης της παράνομης διακίνησης ατόμων και άλλοι, χωρίς βεβαίως να εγκαταλείπονται οι παραδοσιακοί τομείς δράσης, όπως η εκπαίδευση και η υγεία.

Η Ελλάς πέρα από την ποσοτική αύξηση της βοήθειας, δίνει ιδιαίτερη σημασία και στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της παρεχόμενης βοήθειας, σύμφωνα και με τις αρχές που περιελήφθησαν στη «Διακήρυξη των Παρισίων» (Paris Declaration) του Μαρτίου 2005. Για τον σκοπό αυτό έχει υιοθετήσει τις βασικές αρχές άσκησης πολιτικής αναπτυξιακής συνεργασίας που ισχύουν στο πλαίσιο της Ε.Ε. και της DAC.

Ειδικότερα σε ό,τι αφορά στον προγραμματισμό, στόχος είναι για κάθε χώρα προτεραιότητας να υπάρχει Κείμενο Στρατηγικής (Country Strategy Paper), ενώ η Ελλάς προτίθεται να συμμετάσχει και στη διαδικασία Κοινού Προγραμματισμού (Joint Programming) και Συγχρηματοδότησης Προγραμμάτων (Co-Financing), που προωθείται σε επίπεδο Ε.Ε. Από την άλλη πλευρά, έχοντας ως στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της χορηγούμενης βοήθειας, η Ελλάς σκοπεύει να περιορίσει τον αριθμό των αποδεκτριών βοήθειας χωρών και να αυξήσει το μέγεθος των υλοποιούμενων έργων, καθώς και τη διάρκειά τους. Ήδη κατά τα δύο τελευταία έτη υλοποιούνται και ορισμένες δράσεις διετούς διάρκειας, πέραν των παρεμβάσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΕΣΟΑΒ.

Οι χώρες προτεραιότητας για το έτος 2006 ήταν τριάντα οκτώ, επειδή προστέθηκαν περισσότερες Αφρικανικές χώρες. Με αρκετές από αυτές η Ελλάς έχει συνάψει Πρωτόκολλα Συνεργασίας. Συγκεκριμένα έχουν υπογραφεί με τις κυβερνήσεις της Αρμενίας, της Γεωργίας, της Ουκρανίας και της Αιγύπτου. Στις χώρες αυτές προστίθενται, η Αλβανία, με την οποία έχει ήδη υπογραφεί διμερής συνεργασία σε διάφορους τομείς, η Αιθιοπία στην Αφρική και μία Αραβική χώρα η οποία πρόκειται σύντομα να καθορισθεί.

Με αυτό τον τρόπο η Ελληνική πολιτική αναπτυξιακής συνεργασίας λαμβάνει ακόμη περισσότερο υπόψη τις ανάγκες των αναπτυσσόμενων χωρών και κυρίως των λιγότερο αναπτυγμένων και συμβαδίζει και υλοποιεί προτεραιότητες και κατευθύνσεις που χαράσσονται ή αποφασίζονται σε διεθνή όργανα, όπως η Ε.Ε, ο Ο.Ο.Σ.Α και τα Η.Ε.

Για την επίτευξη του στόχου της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας της παρεχόμενης από την Ελλάδα αναπτυξιακής βοήθειας, πέρα από το σωστό σχεδιασμό στον προγραμματισμό, αποτελεί κρίσιμο στοιχείο η διαδικασία υλοποίησης. Για την αντιμετώπιση αυτού του θέματος, ήδη από το 2005 η HELLENIC AID, ξεκίνησε τη συνεργασία με δωρητρίες χώρες που διαθέτουν σημαντική εμπειρία στον τομέα της αναπτυξιακής συνεργασίας, καθώς και με Διεθνείς Οργανισμούς. Στόχος αυτής της συνεργασίας είναι, αφενός η επίτευξη μεγαλύτερης αποδοτικότητας των προγραμμάτων που χρηματοδοτεί το Ελληνικό Κράτος και αφετέρου η απόκτηση πολύτιμης εμπειρίας που θα αποκτήσουν οι Ελληνικοί Φορείς υλοποίησης που θα συμμετάσχουν σε κοινά προγράμματα.

Η HELLENIC AID έχει υπογράψει Μνημόνιο με το Παγκόσμιο Πρόγραμμα Τροφίμων (World Food Programme) των Η.Ε και ετοιμάζονται δύο ακόμα Μνημόνια, με τον FAO στη Ρώμη, για προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης και το UNAIDS στη Γενεύη, για προγράμματα καταπολέμησης του AIDS.

A-1.2 **Η Ελλάς και η Αναπτυξιακή Συνεργασία** **της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

A-1.2.1 Αναπτυξιακή Πολιτική της Ε.Ε – Συμμετοχή της Ελλάδος στα σχετικά όργανα της Ε.Ε – Αποτελέσματα του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων και Εξωτερικών Σχέσεων (ΣΓΥΕΣ) με αναπτυξιακή ατζέντα

Εισαγωγή

Το 2006, η Ε.Ε απέδειξε ότι παραμένει ένας σημαντικός παίκτης εντός της διεθνούς κοινότητας των δωρητών, παρέχοντας το μεγαλύτερο ποσοστό Κρατικής Αναπτυξιακής Βοήθειας (Official Development Assistance – ODA) παγκοσμίως και στηρίζοντας διεθνείς αποφάσεις που αποσκοπούν στην αύξηση της αποτελεσματικότητας της βοήθειας, στην επίτευξη των οκτώ Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας και στην μείωση της παγκόσμιας φτώχειας και των επιπτώσεων αυτής. Η υιοθέτηση της Ευρωπαϊκής Συναινεσης για την Ανάπτυξη, το Δεκέμβριο του 2005, απετέλεσε, για πρώτη φορά, την προσπάθεια για μια νέα πολιτική διάσταση της ανάπτυξης, δίδοντας στην πολιτική αυτή έναν κεντρικότερο ρόλο στο πλαίσιο των εξωτερικών σχέσεων της Ε.Ε. Παρουσιάζει ένα κοινό όραμα, το οποίο δεσμεύει το Συμβούλιο, το Κοινοβούλιο, την Επιτροπή και καθένα εκ των 27 Κρατών Μελών. Παρέχει το πλαίσιο αναφοράς για μια αποτελεσματική και συνεκτική αναπτυξιακή πολιτική, η οποία έχει ως στόχο την αντιμετώπιση παγκόσμιων προκλήσεων, όπως κλιματικές αλλαγές, μετανάστευση, ενέργεια, ασφάλεια, και κοινωνική διάσταση της παγκοσμιοποίησης.

Όσον αφορά στη δέσμευση που ανέλαβε η Ε.Ε στη Διάσκεψη του Monterrey για τη Χρηματοδότηση της Ανάπτυξης το 2002, να αυξήσει δηλαδή συλλογικά την αναπτυξιακή βοήθειά της στο 0,39% του Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματός (ΑΕΕ) της, απεδείχθη ότι η Ε.Ε υπερέβη τον στόχο αυτό, παρέχοντας το 2006, το 0,42% του ΑΕΕ της για την αναπτυξιακή βοήθεια. Αυτό το ποσοστό κατατάσσει την Ε.Ε στην πρώτη θέση των δωρητών παγκοσμίως (συγκριτικά, οι ΗΠΑ, ο μεγαλύτερος δωρητής εντός της DAC/ΟΟΣΑ, έφτασε το 2006 στο 0,17% ODA/ΑΕΕ), και αφήνει βάσιμες προσδοκίες για την επίτευξη των μελλοντικών στόχων της Ε.Ε για 0,56% το 2010 και 0,7% ODA το 2015.

Η Ελλάδα είχε ενεργό συμμετοχή στην προαναφερθείσα αναπτυξιακή πολιτική της Ε.Ε και τους στόχους της. Ζητήματα όπως η αύξηση της αποτελεσματικότητας και της ODA αποτελούν σταθερές δεσμεύσεις για την Ελλάδα, οι οποίες συμπεριλαμβάνονται στα 5-ετή διμερή αναπτυξιακά προγράμματα της Ελλάδος. Η Χώρα μας επέδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον στις διαβουλεύσεις της Ε.Ε και συνέβαλλε αναλόγως στις συζητήσεις για την Ευρωπαϊκή Συναίνεση, το ζήτημα της συμπληρωματικότητας και της κατανομής των εργασιών, το νέο Χρηματοδοτικό Μέσο για την Αναπτυξιακή Συνεργασία, όπως και για την Πολιτική Συνοχής υπέρ της Ανάπτυξης, για την μετανάστευση και την καταπολέμηση του HIV/AIDS.

Η αναπτυξιακή ατζέντα του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων και Εξωτερικών Σχέσεων (ΣΓΥΕΣ)

Σύμφωνα με την συνήθη πρακτική, διεξήχθησαν το 2006 δύο συναντήσεις του ΣΓΥΕΣ, στις οποίες οι Υπουργοί Ανάπτυξης της Ε.Ε ήταν επικεφαλής της αναπτυξιακής ημερήσιας διάταξης.

□ ΣΓΥΕΣ 11^{ης} Απριλίου 2006:

• Το Συμβούλιο υιοθέτησε τα εξής Συμπεράσματα:

- Χρηματοδότηση της Ανάπτυξης και Αποτελεσματικότητα της Βοήθειας: Περισσότερη, καλύτερη, ταχύτερη παροχή: Το Συμβούλιο επαναβεβαίωσε τη δέσμευσή του στην Συναίνεση του Monterrey, επίσης στην αύξηση της ODA της Ε.Ε, στις καινοτόμες πηγές χρηματοδότησης, στην απάλειψη του χρέους, στην αποδέσμευση της βοήθειας, κλπ. Ως προς την αποτελεσματικότητα της βοήθειας, τονίσθηκε η δέσμευση για εξεύρεση επιχειρησιακών αρχών για την κατανομή των εργασιών επί τόπου και διακρατικά, για πρόοδο στο θέμα του Κοινού Προγραμματισμού, για την αποκέντρωση. Επίσης υιοθετήθηκε «Ένα κοινό πλαίσιο για την σύνταξη Κειμένων Στρατηγικής ανά Χώρα (CSPs) και αρχές για τον κοινό πολυετή προγραμματισμό».
- Πολιτική Συνοχής για την Ανάπτυξη (PCD): Πρόγραμμα Εργασιών 2006-2007: Το Συμβούλιο συμφώνησε στις εξής προτεραιότητες δράσης των Κρατών Μελών και της Επιτροπής για την συνοχή: στη βελτίωση της λήψης αποφάσεων του Συμβουλίου, ούτως ώστε να ενσωματώνονται τα αναπτυξιακά ζητήματα πιο αποτελεσματικά στις αποφάσεις της κάθε πολιτικής της Ε.Ε, στις ικανότητες της Επιτροπής για παρακολούθηση και αξιολόγηση της πορείας της PCD, και στην εμπλοκή των κυβερνητικών μηχανισμών των Κρατών Μελών στην παρακολούθηση του δια-τομεακού και δι-υπουργικού συντονισμού στους 12 θεματικούς τομείς.
- **Οι Υπουργοί Ανάπτυξης συζήτησαν επίσης τα εξής θέματα:**
 - Ενέργεια στο πλαίσιο της αναπτυξιακής συνεργασίας, Μετανάστευση και Ανάπτυξη, το Χρηματοδοτικό Μέσο για την Αναπτυξιακή και Οικονομική Συνεργασία, το 10^ο ΕΤΑ και το Χρηματοδοτικό Πρωτόκολλο με την Εσωτερική Συμφωνία, η ανθρωπιστική βοήθεια, και το φόρουμ των Ηνωμένων Εθνών για την συνοχή του όλου συστήματος.
 - **Οι Υπουργοί Εξωτερικών υιοθέτησαν Συμπεράσματα για τους Ανθρώπινους Πόρους στον τομέα της υγείας στις αναπτυσσόμενες χώρες, και μια σχετική Δήλωση Δέσμευσης της Ε.Ε.**

□ **ΣΓΥΕΣ 17^{ης} Οκτωβρίου 2006:**

▪ **Υιοθετήθηκαν τα εξής Συμπεράσματα:**

- Βοήθεια για το Εμπόριο: Τα Συμπεράσματα απετέλεσαν την προετοιμασία ενός «αναπτυξιακού πακέτου» της Ε.Ε στο πλαίσιο της υπουργικής συνάντησης του ΠΟΕ/Αναπτυξιακής Ατζέντας της Ντόχα, το Δεκέμβριο του 2006 στο Hong Kong, και συμπεριλάμβανε, μεταξύ άλλων, την οικονομική δέσμευση της Ε.Ε να φτάσει, μέχρι το 2010, το ετήσιο ποσό των 2 δις. ΕΥΡΩ για την στήριξη του εμπορικού τομέα.
- Η Διακυβέρνηση στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Συναινεσης για την Ανάπτυξη: Προς μια εναρμονισμένη προσέγγιση της Ε.Ε: Τα Συμπεράσματα κάλυπταν ζητήματα όπως την Πρωτοβουλία Διακυβέρνησης για τις χώρες ΑΚΕ, τον προγραμματισμό των γραμμών κινήτρων, το Μηχανισμό Αξιολόγησης για την Αφρική ως ένα εργαλείο αυτό-εκτίμησης που να ενθαρρύνει τις μεταρρυθμίσεις, Αστάθεια και Εύθραυστες Χώρες, κλπ.
- Συζήτηση Προσανατολισμού: Κατευθυντήριες Αρχές της Ε.Ε για την συμπληρωματικότητα και την κατανομή των εργασιών: Τα Συμπεράσματα καλούν την Επιτροπή να προετοιμάσει Ανακοίνωση για την συμπληρωματικότητα και την κατανομή των εργασιών, εντός του 2007. Αναφέρονται ζητήματα όπως μείωση των χωρών και τομέων προτεραιότητας, συμφωνίες ηγετικού δωρητή, πλαίσιο κοινού προγραμματισμού.
- Συζήτηση Προσανατολισμού: Ενσωμάτωση θεμάτων ανάπτυξης στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων του Συμβουλίου (Συνοχή των Πολιτικών υπέρ της Ανάπτυξης-PCD): Η συζήτηση του Συμβουλίου επικεντρώθηκε στους τρόπους με τους οποίους μπορεί να επιτευχθεί η στήριξη της ευρωπαϊκής αναπτυξιακής πολιτικής από τις άλλες πολιτικές της Ε.Ε. Τα Συμπεράσματα προβλέπουν μια συστηματικότερη ενημέρωση επί των επιπτώσεων των αποφάσεων της Ε.Ε στην αναπτυξιακή της πολιτική, μια αναθεώρηση του κυλιόμενου προγράμματος εργασίας για την PCD, μια Εκθεση επί της εφαρμογής της PCD ανά διετία, την οποία θα παρουσιάσει η Επιτροπή για πρώτη φορά το 2007.
- **Τα ακόλουθα θέματα συζητήθηκαν επίσης από τους Υπουργούς:**
 Η Στρατηγική της Ε.Ε για την Αφρική, η μεταρρύθμιση του συστήματος των αναπτυξιακών οργάνων του ΟΗΕ, η βιοποικιλότητα στην αναπτυξιακή συνεργασία της Ε.Ε, η επικύρωση από τα εθνικά Κοινοβούλια της αναθεωρημένης Συμφωνίας της Κοτονού, και η ανάγκη συνοχής μεταξύ της πολιτικής μετανάστευσης και ανάπτυξης.

Οι Γενικοί Διευθυντές Ανάπτυξης (DGs)

Οι Γενικοί Διευθυντές συναντώνται, κατόπιν πρόσκλησης της Ε. Επιτροπής, μερικές φορές ανά έτος, όχι μόνο για να προετοιμάσουν τα αναπτυξιακά ΣΓΥΕΣ, αλλά και για να συζητήσουν τρέχοντα ή νέα θέματα στην διεθνή αναπτυξιακή ατζέντα.

Το 2006 πραγματοποιήθηκαν τρεις άτυπες συναντήσεις των Γενικών Διευθυντών. Εκτός των τρεχόντων θεμάτων, όπως είναι η παρουσίαση του αναπτυξιακού προγράμματος μιας Προεδρίας, η μετανάστευση και ανάπτυξη, η αποτελεσματικότητα της βοήθειας, ή το 10ο ΕΤΑ και οι Πρωτοβουλίες για την Αφρική, συζητήθηκαν το ζήτημα της ανερχόμενης «αναπτυξιακά» Κίνας, η αυξανόμενη επιρροή της στην Αφρική και η έρευνα στο πλαίσιο της αναπτυξιακής συνεργασίας.

A-1.2.2 Συμμετοχή της Ελλάδος στις διαδικασίες εφαρμογής της αναπτυξιακής πολιτικής της Ε.Ε κατά γεωγραφική περιοχή

Η ΥΔΑΣ-3 Διεύθυνση εκπροσώπησε την Ελλάδα στις αρμόδιες επί της έγκρισης αναπτυξιακών προγραμμάτων και έργων Διαχειριστικές και Γεωγραφικές Επιτροπές της Ε.Ε, στις αρμοδιότητες των οποίων εντάσσονται επίσης η παρακολούθηση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων αυτών.

- Χώρες ΑΚΕ και Επιτροπή ΕΤΑ

- Οι Βαλκανικές χώρες και η Επιτροπή PHARE
- Οι Ανατολικοευρωπαϊκές χώρες και χώρες της Κεντρικής Ασίας και η Επιτροπή TACIS
- Οι χώρες της Λατινικής Αμερικής και η Επιτροπή ALA
- Η Ευρω-Μεσογειακή Συνεργασία και η Επιτροπή MEDA

Χώρες Αφρικής- Καραϊβικής- Ειρηνικού (ΑΚΕ)

Συμμετοχή στις εργασίες της Επιτροπής του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης (ΕΤΑ):

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης αποτελεί το κύριο μέσο παροχής κοινοτικής βοήθειας στο πλαίσιο της συνεργασίας για την ανάπτυξη των κρατών ΑΚΕ, καθώς και των Υπερπόντιων χωρών και εδαφών. Το Ταμείο αυτό δεν αποτελεί μέρος του γενικού κοινοτικού προϋπολογισμού, αλλά χρηματοδοτείται από τα ΚΜ. Υπόκειται στους δικούς του δημοσιονομικούς κανόνες και διευθύνεται από ειδική επιτροπή στις εργασίες της οποίας συμμετέχει εκπρόσωπος της ΥΔΑΣ-3 Δ/σης ως εθνικός εκπρόσωπος. Ο προϋπολογισμός του ΕΤΑ καθορίζεται κάθε φορά για μια περίοδο πέντε ετών και σε γενικές γραμμές η διάρκειά του ακολουθεί τους κύκλους των συμφωνιών/συμβάσεων εταιρικής σχέσης μεταξύ Ε.Ε και χωρών ΑΚΕ. Το τρέχον ΕΤΑ, του οποίου η σύναψη συμπίπτει με την περίοδο σύναψης της συμφωνίας Κοτονού, έχει χρηματοδοτηθεί με ποσό 13.500 εκατ. ΕΥΡΩ για μια πενταετή περίοδο, ενώ στο ποσό αυτό θα πρέπει να προστεθούν και επιπλέον 9.900 εκατ. ΕΥΡΩ από αναπορρόφητα προηγούμενων ΕΤΑ. Οι χρηματοδοτήσεις του ΕΤΑ αφορούν κυρίως τις μη επιστρεπτές ενισχύσεις, τα επιχειρηματικά κεφάλαια, καθώς και τα δάνεια προς τον ιδιωτικό τομέα. Τα συστήματα STABEX και SYSMIN που είχαν στόχο τη στήριξη της γεωργικής και μεταλλευτικής παραγωγής των χωρών αυτών καταργήθηκαν το 2000, στο πλαίσιο της συμφωνίας Κοτονού και αντικαταστάθηκαν από το σύστημα FLEX το οποίο αντισταθμίζει τις απώλειες από τις εξαγωγές των χωρών ΑΚΕ όταν μειώνονται κάτω του 2%.

Από την 1-1-2008 θα τεθεί σε ισχύ το 10ο ΕΤΑ για τη χρονική περίοδο 2008-2013 με συνολικό προϋπολογισμό 22.682 δις. ΕΥΡΩ. Η εισφορά της Ελλάδος για την περίοδο αυτή θα ανέλθει σε 333,42 εκατ. ΕΥΡΩ. Η κυρωτική διαδικασία από τα Εθνικά Κοινοβούλια των ΚΜ βρίσκεται σε εξέλιξη.

Όσον αφορά στις διαπραγματεύσεις για τη σύναψη των Συμφωνιών Οικονομικής Εταιρικής Σχέσης, μεταξύ της Ε.Ε και των κρατών ΑΚΕ, παρά τις δυσχέρειες που παρατηρούνται, αναμένεται να ολοκληρωθούν εντός του χρονοδιαγράμματος, ώστε να τεθούν σε ισχύ από την 1-1-2008.

Χώρες Ασίας και Λατινικής Αμερικής - Διαχειριστική Επιτροπή ALA

Από το 1992 η Διαχειριστική Επιτροπή ALA αποτελεί το κύριο μέσο της Ε.Ε. για την οικονομική τεχνική και χρηματοδοτική συνεργασία με στόχο την ανάπτυξη των χωρών της Ασίας και της Λατινικής Αμερικής. Η συνεργασία αυτή, συμπληρωματική της βοήθειας των ΚΜ αποδίδει μεταξύ άλλων πρωταρχική σημασία στην προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στην αποτελεσματική, δίκαιη και χρηστή κρατική διαχείριση, στην ενίσχυση της πολιτιστικής διάστασης, καθώς και στην προστασία του περιβάλλοντος. Η εν λόγω Επιτροπή παίζει σημαντικό ρόλο στον αποτελεσματικό συντονισμό των αναπτυξιακών δράσεων που προέρχονται από την Ε.Ε και τα ΚΜ, προκειμένου να ενισχυθεί η συνοχή και η αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων συνεργασίας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το 2006 στο πλαίσιο του προγράμματος ALA προέβη σε εγκρίσεις συνολικού ύψους 1.209 δις ΕΥΡΩ (Ασία 853 εκατ. ΕΥΡΩ, Λατινική Αμερική 356 εκατ. ΕΥΡΩ) και πληρωμές συνολικά 1.080 δις. ΕΥΡΩ (Ασία 737 εκατ. ΕΥΡΩ, Λατινική Αμερική 343 εκατ. ΕΥΡΩ) (COM(2007) 349/21.6.2007).

Η χώρα μας, αφενός σε διμερή βάση χρηματοδοτεί προγράμματα ανθρωπιστικής και αναπτυξιακής βοήθειας, αφετέρου στο πλαίσιο της Ε.Ε συμμετέχει ενεργά και εποικοδομητικά στις διαδικασίες σχετικά με την χρηματοδότηση της ανάπτυξης.

Η Ελλάδα συμμετείχε στις συνεδριάσεις της Διαχειριστικής Επιτροπής ALA καθώς και στις σχετικές με την αντικατάστασή της διεργασίες. Από 1ης Ιανουαρίου 2007 την Επιτροπή ALA διαδέχθηκε το νέο Μέσο Αναπτυξιακής Συνεργασίας το οποίο γεωγραφικά καλύπτει τις χώρες της Λατινικής Αμερικής, της Ασίας, της Κεντρικής Ασίας, της Μέσης Ανατολής, της Νότιας Αφρικής, καθώς και τις χώρες ACP Πρωτοκόλλου Ζάχαρης.

Το 2006 η Ελλάδα, σε διμερές επίπεδο, ενέκρινε συνολικά 45.780.000 ΕΥΡΩ για προγράμματα που αφορούσαν στις χώρες της Ασίας (44,21 εκατ. ΕΥΡΩ), της Νότιας Αμερικής (1,11 εκατ. ΕΥΡΩ) και της Β. & Κεντρικής Αμερικής (0,46 εκατ. ΕΥΡΩ).

Ευρωμεσογειακή Συνεργασία – Πρόγραμμα MEDA

Η διαδικασία της Βαρκελώνης δημιουργήθηκε τον Νοέμβριο του 1995 με την υιοθέτηση της ομώνυμης Διακήρυξης. Η Ελλάδα συμμετέχει ενεργά στη διαδικασία αυτή που αφορά στις χώρες με τις οποίες άμεσα γειτνιάζει. Με τη Διακήρυξη της Βαρκελώνης οι Ευρωμεσογειακοί εταίροι έθεσαν τους τρεις πυλώνες της μεταξύ τους συνεργασίας:

- Την παγίωση της ειρήνης και σταθερότητας στην περιοχή μέσω της ενίσχυσης του πολιτικού διαλόγου
- Τη δημιουργία μιας ζώνης ευημερίας μέσω της αυξανόμενης οικονομικής συνεργασίας και τη βαθμιαία δημιουργία μιας ζώνης ελεύθερου εμπορίου
- Την προσέγγιση των λαών μέσω ανθρωπιστικής, πολιτιστικής και κοινωνικής συνεργασίας.

Το πρόγραμμα MEDA είναι το βασικό χρηματοδοτικό εργαλείο της Ε.Ε για την υποβοήθηση της Ευρωμεσογειακής συνεργασίας. Το πρόγραμμα προσφέρει τεχνική και οικονομική στήριξη που στοχεύει στην αναμόρφωση των οικονομικοκοινωνικών δομών των χωρών της λεκάνης της Μεσογείου. Η χώρα μας συμμετείχε ενεργά στις εργασίες της Διαχειριστικής Επιτροπής MEDA, καθώς το χρηματοδοτικό αυτό μέσο διαδέχθηκε από 1^{ης} Ιανουαρίου 2007 το Μέσο Ευρωπαϊκής Γειτονίας και Συνεργασίας, το οποίο γεωγραφικά αντικαθιστά το MEDA και το TACIS, με την αντίστοιχη Διαχειριστική Επιτροπή. Η Επιτροπή αυτή παίζει σημαντικό ρόλο στον αποτελεσματικό συντονισμό των αναπτυξιακών δράσεων που προέρχονται από την Ε.Ε και τα κράτη μέλη, προκειμένου να ενισχύσει την συνοχή και την συμπληρωματικότητα των προγραμμάτων συνεργασίας τους. Ενθαρρύνει επίσης τον συντονισμό και την συνεργασία με τους διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς και τους άλλους χορηγούς. Η Ε.Ε για το 2006 στο πλαίσιο του προγράμματος MEDA σημείωσε εγκρίσεις ύψους 1.178 εκατ. ΕΥΡΩ και πληρωμές 1.235 εκατ. ΕΥΡΩ (COM(2007)349/21.6.2007). Το 2006 η Ελλάδα σε διμερές επίπεδο ενέκρινε συνολικά 20.680.000 ΕΥΡΩ για προγράμματα που αφορούσαν στις χώρες MEDA: Αλγερία (0,02 εκατ. ΕΥΡΩ), Αίγυπτο (2,61 εκατ. ΕΥΡΩ), Λίβανο (9,92 εκατ. ΕΥΡΩ), Συρία (2,28 εκατ. ΕΥΡΩ), Ιορδανία (1,10 εκατ. ΕΥΡΩ), Μαρόκο (0,07 εκατ. ΕΥΡΩ), Τυνησία (0,09 εκατ. ΕΥΡΩ), Παλαιστινιακή Αρχή (4,59 εκατ. ΕΥΡΩ).